

با ترکیب کردن واژه‌های داده شده چهار کلمه جدید بساز.

با هوش   دانش اندوزی   ریاضی دان   احوال پرسی

با دو تا از کلمه‌ها به دلخواه، یک متن درباره‌ی «دانشمندان» بنویس.

دانشمندی بود که بهم داشتند بود بهم ریاضی دان و پیش دنبال دانش اندوزی بود. لکن زمان مردم مشکلات زیادی داشتند. او بسیار با هوش بود. مردم مشکل اصلی که داشتند این بود که داشتن یک دانشمند و مجرب بودند اسب گامی بیچاره را خسته کنند.

شعر زیر را با خط خوش کامل کن و به سوالات پاسخ بده.

توانا بود هر که دانا بود
دانش دل پر بر بنا بود
به دانش فخرای و به یزدان گرای
که او باد جان تو را رهنمای
بیاموز و بشو تا بهر دانشی
بیا بید زیر دانشی
میاسای از آموختن یک زمان
زدانش میفکن دل اندر گمان
رامشی

الف: این شعر زیبا، سروده‌ی کدام شاعر ایران زمین است؟ **شاهنامه**، **فردوسی**
ب: چند کلمه از این شعر را که تا حالا نشنیده‌ای، بنویس و معنی کن.

توانا   میفکن   میاسای
جوان   والدارنگن   آموخته نباش

پ: در کدام بیت‌های شعر «خرد و دانش، ردیف به کار رفته است؟ بیت ۱ و بیت ۷.....

بیشتر بدانیم

در بعضی مواقع فعل با توجه به جمله می‌تواند معانی متفاوت داشته باشد مانند:

او دستش درد گرفت.	آسمان گرفت.
درنا دلش گرفت.	او حقوق گرفت.

با استفاده از روش «پرسشگری، درباره‌ی «ابوریحان بیرونی، اطلاعاتی بده.

ابوریحان دانشمند ریاضی‌دان، همه چیزدان، ستاره‌شناس، تقویم‌شناس، انسان‌شناس، بند
شناس و... در سده‌ی چهارم و پنجم هجری است. بیرونی را از بزرگترین دانشمندان
و یکی از بزرگترین دانشمندان ایرانی در همه‌ی اعصار می‌دانند. همچنین او را پدر انسان
شناسی و هندشناسی می‌دانند.

با توجه به سؤالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: «خورد، در کدام گزینه به معنی «لغزید، است؟

- (۱) علی غذا خورد. (۲) او غصه خورد. (۳) زاغ گول خورد. (۴) برنا لیز خورد.

ب: کدام یک از کلمات زیر غیر ساده نیست؟

- (۱) ناراحتی (۲) گریست (۳) گوشواره (۴) پژوهشگر

پ: در کدام گزینه، تضاد (کلمات مخالف) وجود دارد؟

- (۱) توانا بود هر که دانا بود. (۲) تن مُرده، چون مُرد بی‌دانش است.
(۳) ز دانش دل پیر برنا بود. (۴) که نادان به هر جای، بی‌آرامش است.

ت: در کدام گزینه شباهت به کار رفته است؟

- (۱) تن مُرده، چون مرد بی‌دانش است (۲) چه ناخوش بود، دوستی با کسی
(۳) ز دانش میفکن، دل اندر گمان (۴) به دانش فزای و به یزدان گرای

ث: بیت زیر از جمله تشکیل شده است؟

«بیاموز و بشنو ز هر دانشی بیابی ز هر دانشی، رامشی»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

خوانش و پردازش

متن زیر را بخوان و به سؤالات پاسخ بده.

۹

روزی ابن سینا از جلوی آهنگری می گذشت، کودکی را دید که مقداری آتش نیاز دارد تا به خانه ببرد. آهنگر به پسر بچه گفت: باید ظرفی را از خانه بیاورد تا آتش را داخل آن بریزد. اما پسر بچه ابتکار جالبی به ذهنش رسید و مقدار خاک از زمین برداشت و در کف دستش ریخت به آهنگر گفت: این هم ظرف آتش را درون آن بگذار. ابن سینا که خودش نابغه بود متوجه خلاقیت و قوه بالای تجزیه و تحلیل این پسر بچه شد و به دنبال پدر و مادرش رفت و فهمید که این پسر بچه زرتشتی است. بوعلی از پدر و مادر آن بچه خواست که پسرشان را برای تعلیم به او بسپارند و آن ها هم قبول کردند. آن پسر بچه مدتی بعد از شاگردی نزد بوعلی مسلمان شد و از دانشمندان بزرگ گردید. نام آن بچه بهمنیار است! (همان کسی که اگر شنیده باشید روزی به خاطر نبوغ بالای بوعلی به وی پیشنهاد داد که ادعای نبوت کند و بوعلی با امتحانی ساده او را متوجه اشتباهش کرد).

الف: پسر بچه چه ظرفی برای آتش آماده کرد؟

(دست پر از خاک)

ب: از کجای داستان متوجه شدیم که پسر بچه خلاقیت دارد؟

از آنجایی که پسر بچه دستش به جای ظرف استفاده کرد.

پ: کلمه «آن ها» که در متن مشخص شده به چه کسی اشاره دارد؟

به پدر و مادر بهمنیار اشاره کرده است.

ت: در مورد شاگرد بوعلی تحقیق کن و اطلاعات به دست آمده را در پاکت نامه

بگذار و به کلاس بیاور.

